

PAGLALAHAD NG MGA GURO SA KAHALAGAHAN NG INTERAKTIBONG PAGTUTURO SA PAGKATUTO NG FILIPINO

Edilio G. Salazar

Mananaliksik, Rizal Memorial Colleges, Inc.

ABSTRAK

Tinutukan ng pag-aaral na ito ang mga karanasan ng mga guro sa paggamit ng interaktibong pamamaraan sa pagtuturo ng Filipino sa kabila ng kakulangan ng mga materyales sa mga sekundaryang paaralan sa Digos City Division. Sampung (10) guro na aktibong gumagamit ng mga estratehiyang interaktibo ang pinili upang lumahok sa pag-aaral. Gamit ang phenomenological na pamamaraan, tinalakay ng mga mananaliksik ang kanilang mga naranasang pagsubok at solusyon sa pamamagitan ng malalimang interbyu at talakayan. Ipinakita ng pagsusuri ng mga tema na pangunahing hamon ang kakulangan sa kagamitan, kulang na pagsasanay, at mabigat na workload ng mga guro. Sa kabila nito, nagpatuloy ang mga guro sa kanilang mga interaktibong pamamaraan sa pamamagitan ng paggamit ng mga alternatibong teknolohiya, pagpapalawak ng kanilang kaalaman sa mga seminar at pagsasanay, at pagpapalakas ng suporta sa mga mag-aaral. Ang mga natuklasan mula sa pag-aaral ay nagpapakita ng pangangailangan ng institusyonal na suporta, lalo na sa mga programa ng pagsasanay at pag-gamit ng mga yaman upang mapalawak ang kakayahan ng mga guro sa pag-papaunlad ng interaktibong pagtuturo sa Filipino. Binibigyang-diin din nito ang kahalagahan ng pagpapalakas ng mga guro at pagtutok sa mga makatarungang pamamaraan sa pagtuturo na nakatuon sa mga limitasyon ng yaman at pagpapabuti ng kasanayan ng mag-aaral sa wika.

BATAYANG SALITA: *Interaktibong pagtuturo, pagtuturo ng Filipino, karanasan ng guro, kakulangan ng yaman, mga estratehiya ng pagharap*

KABANATA I – PANIMULA

Sa kasalukuyang panahon, humaharap ang sistema ng edukasyon sa Pilipinas sa matinding hamon sa pagtuturo ng asignaturang Filipino, lalo na sa aspeto ng metodolohiya at partisipasyon ng mag-aaral. Sa kabila ng patuloy na pagbabago sa kurikulum at teknolohiya, nananatiling isyu ang kawalan ng sapat at makabagong pamamaraan na tunay na nakatuon sa paglinang ng wika, pag-unawa sa kultura, at aktibong pakikilahok ng mga mag-aaral. Isa sa mga inirerekomendang solusyon sa suliraning ito ay ang paggamit ng interaktibong pamamaraan ng pagtuturo – isang estratehiyang nagbibigay-diin sa pakikilahok ng mag-aaral sa proseso ng pagkatuto sa halip na sa tradisyunal at sentrong-guro na pagtalakay.

Gayunpaman, bagama't napatutunayang epektibo ang ganitong pamamaraan sa pagpapataas ng kaalaman at kasanayan ng mga mag-aaral sa Filipino, maraming guro sa iba't ibang panig ng bansa – kabilang na sa Digos City Division – ang nahihirapan sa pagpapatupad nito. Kabilang sa mga kinakaharap nilang suliranin ay ang kakulangan ng kagamitan, limitadong access sa teknolohiya, mabigat na workload, kakulangan sa pagsasanay, at pagkakaiba-iba sa kakayahan at pinanggalingan ng mga mag-aaral. Sa kabila nito, ipinapakita rin ng mga guro ang dedikasyon sa paglinang ng mas makabuluhang karanasan sa pagkatuto sa pamamagitan ng interaktibong pagtuturo.

Ang ganitong kalagayan ang nagtulak sa pananaliksik na ito upang siyasatin ang mga karanasan ng mga guro sa pagpapatupad

ng interaktibong pagtuturo sa asignaturang Filipino. Sa pamamagitan ng masusing pag-aaral, layunin nitong matukoy ang mga hamon, kalakasan, at potensyal ng estratehiyang ito upang makapagbigay ng makabuluhang rekomendasyon sa pagpapabuti ng pagtuturo ng Filipino sa mga pampublikong paaralan. Ang pagsusuri ay magiging batayan sa pagbuo ng mas epektibo, sustenable, at inklusibong sistema ng pagtuturo ng Filipino na akma sa pangangailangan ng mga mag-aaral sa ika-21 siglo.

Sa pandaigdigang konteksto, patuloy na kinakaharap ng maraming bansa ang hamon sa pagpapatupad ng interaktibong pamamaraan ng pagtuturo, lalo na sa mga asignaturang may kaugnayan sa wika at kultura. Sa mga bansang mababa ang access sa teknolohiya at limitadong oportunidad para sa propesyonal na pagsasanay ng mga guro, gaya ng mga bansang nasa Sub-Saharan Africa, Southeast Asia, at ilang bahagi ng South America, nananatiling hamon ang integrasyon ng makabagong estratehiya sa silid-aralan. Ayon sa ulat ng UNESCO (2022), humigit-kumulang 90% ng mga mag-aaral sa mga low-income countries ay walang access sa digital learning platforms, na mahalaga sa interaktibong pagtuturo. Dahil dito, napipilitang umasa ang mga guro sa mga tradisyunal na pamamaraan kahit pa nais nilang itaguyod ang mas makabuluhang pagkatuto sa pamamagitan ng aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral.

Dagdag pa rito, ayon sa World Bank (2021), maraming guro sa mga developing countries ang walang sapat na kaalaman o pagsasanay sa paggamit ng interaktibong pamamaraan na

sinusuportahan ng teknolohiya, tulad ng collaborative apps, virtual simulations, at gamified learning tools. Ang kakulangang ito ay lalong pinalala ng mga hindi pantay-pantay na antas ng digital literacy at infrastruktura sa mga paaralan. Sa kontekstong ito, makikita na ang isyu ng epektibong paggamit ng interaktibong pagtuturo ay hindi lamang lokal na suliranin kundi isa ring pandaigdigang hamon na nangangailangan ng sistematikong pagtugon mula sa mga pamahalaan at institusyong pang-edukasyon.

Sa pandaigdigang konteksto, patuloy na kinakaharap ng maraming bansa ang hamon sa pagpapatupad ng interaktibong pamamaraan ng pagtuturo, lalo na sa mga asignaturang may kaugnayan sa wika at kultura. Sa mga bansang may mababang access sa teknolohiya at limitadong oportunidad para sa propesyonal na pagsasanay ng mga guro, gaya ng Kenya, Bangladesh, at Peru, nananatiling malaking hadlang ang kakulangan sa pasilidad at kaalaman upang maisakatuparan ang aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral. Ayon sa ulat ng UNESCO (2022), humigit-kumulang 90% ng mga mag-aaral sa mga low-income countries ang walang access sa digital learning platforms, na mahalaga sa epektibong interaktibong pagtuturo.

Sa Kenya, ipinakita sa pag-aaral nina Mutula at Wamukoya (2021) na karamihan sa mga paaralan ay kulang sa teknolohikal na kagamitan tulad ng kompyuter at proyektor, na nagpapahirap sa pagsasagawa ng mga collaborative na gawain sa klase. Sa Bangladesh, maraming guro ang walang sapat na pagsasanay sa digital pedagogy, kaya limitado ang kanilang paggamit ng mga makabagong estratehiya sa pagtuturo (Rahman et al., 2020). Samantala, sa Peru, ipinakita sa pananaliksik ni Torres (2021) na bagama't may pagsisikap ang pamahalaan na ipatupad ang blended at interactive learning, nahaharap pa rin ang mga pampublikong paaralan sa kakulangan ng imprastruktura at digital access, lalo na sa mga liblib na lugar.

Ang mga sitwasyong ito ay nagpapakita na ang isyu ng epektibong paggamit ng interaktibong pagtuturo ay hindi lamang lokal kundi isa ring pandaigdigang suliranin, na nangangailangan ng masusing pagtutok, sapat na suporta, at patuloy na inobasyon upang matugunan ang mga hamon sa makabagong edukasyon.

Sa antas ng Pilipinas, hindi rin ligtas ang mga pampublikong paaralan sa mga hamong kinahaharap sa implementasyon ng interaktibong pamamaraan sa pagtuturo ng Filipino. Sa kabila ng malinaw na intensyon ng Kagawaran ng Edukasyon (DepEd) na isulong ang makabago at learner-centered na mga estratehiya sa pagtuturo, maraming guro sa iba't ibang rehiyon ang nahihirapang isakatuparan ang mga ito dahil sa kakulangan sa kagamitan, pagsasanay, at oras. Ayon kay Briones et al. (2022), malaking porsiyento ng mga guro sa Bicol Region, Eastern Visayas, at Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM) ang umaasa pa rin sa tradisyunal na lecture method dahil sa limitadong access sa teknolohiya, oversized na klase, at kawalan ng learning materials gaya ng LCD projector, laptop, o activity-based modules.

Bukod pa rito, ipinakita sa pag-aaral nina Cruz at Domingo (2021) na maraming guro sa mga rehiyon gaya ng Metro Manila at Calabarzon ang hindi rin sapat ang kaalaman sa paggamit ng mga interaktibong digital platforms tulad ng Kahoot, Padlet, o Google Classroom. Ang kakulangan sa kapasidad at teknikal na suporta ay nakaapekto hindi lamang sa kalidad ng pagtuturo kundi pati na rin sa interes, partisipasyon, at akademikong performance ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino. Samantala, sa mga liblib na bahagi ng Cordillera Administrative Region (CAR), lumalabas na ang hindi pantay-pantay na distribusyon ng mga kagamitan at kakulangan sa internet access ay hadlang sa pagpapatupad ng mga interaktibong estratehiya (Usad et al., 2021).

Ang mga suliraning ito ay nagpapakita na, sa kabila ng mga positibong layunin ng interaktibong pagtuturo sa pagpapahusay ng kasanayan sa wika, patuloy pa ring nahaharap ang mga guro at mag-aaral sa mga estruktural na balakid na nangangailangan ng agarang atensyon mula sa mga tagapagpatupad ng polisiya at mga tagapangasiwa ng edukasyon.

Rebyu ng Makabuluhang Literatura,

Upang magbigay ng malalim na konteksto sa pag-aaral, sinuri sa kabanatang ito ang mga umiiral na literatura at pananaliksik na may kaugnayan sa interaktibong pagtuturo ng Filipino. Pinagtuunan ng pansin ang mga karanasan ng mga guro, epekto sa mga mag-aaral, at mga hadlang sa implementasyon upang makabuo ng mas matibay na pundasyon para sa kasalukuyang pananaliksik.

Mga Karanasan ng mga Guro sa Paglalahad ng Kahalagahan ng Interaktibong Pagtuturo sa Pagkatuto ng Filipino

Sa mga umiiral na pag-aaral, lumitaw na ang mga guro ay kadalasang nahaharap sa mga teknikal at propesyonal na hamon sa paggamit ng interaktibong estratehiya. Ayon kay Eli (2021), ang kakulangan sa kagamitan tulad ng proyektor at kompyuter ay isa sa mga pangunahing balakid sa ganitong uri ng pagtuturo. Dagdag pa rito, ang kakulangan sa sapat na pagsasanay ay nagpapahina sa kakayahan ng guro na magdisenyo ng makabuluhang aktibidad. Sa kabila ng mga ito, pinatotohanan nina Tuma (2021) at Chent & Tsai (2019) na kung maisasagawa nang wasto, ang interaktibong pagtuturo ay nagreresulta sa mas mataas na antas ng partisipasyon at pagkatuto.

Pagtaas ng Pagkaunawa sa Aralin

Ang interaktibong pagtuturo ay may direktang epekto sa lalim ng pagkaunawa ng mag-aaral. Ayon kay Backfish et al. (2020), nagiging mas malinaw at konkretong naipapasa ang impormasyon sa mga estudyante sa pamamagitan ng aktibong pakikilahok. Sinusuportahan ito nina Coenders at Verhoef (2019) na nagsabing mas bukas ang mga mag-aaral sa talakayan kapag nauunawaan nila ang leksyon. Nagtutulungan ang mataas na pag-unawa at interaksyon upang bumuo ng positibong relasyong guro-mag-aaral (Tsai & Tsai, 2019), na nagpapatibay rin sa kritikal na pag-iisip (Dewi & Primayana, 2019). Kaya't mahalaga ang tuloy-

tuloy na paglinang sa estratehiya at pagbibigay ng mga angkop na kagamitan (Pollock & Tolone, 2020).

Paglakas ng Motibasyon

Ang motibasyon ay isang mahalagang salik sa tagumpay ng isang mag-aaral. Ayon kina Cooper et al. (2019), kapag ang mag-aaral ay motivated, mas tumitindi ang kanilang kagustuhang matuto. Sa ganitong konteksto, ipinakita nina Li et al. (2019) na mas nakikilahok ang mga estudyante sa mga aktibidad. Bukod dito, ayon kay Haleem et al. (2022), ang mataas na motibasyon ay nakakatulong upang mapabuti ang relasyon sa guro. Samantala, si Aljawarneh (2020) ay nagpahayag na ang matinding motibasyon ay nagpapalalim sa determinasyon ng mga mag-aaral sa harap ng akademikong hamon. Ang lahat ng ito ay nagpapatibay sa pananaw nina Spiteri at Rundgren (2020) na ang motibasyon ay pundasyon ng tagumpay sa edukasyon.

Pag-unlad sa Kasanayan

Ipinapakita ng pananaliksik nina Ollor (2021) at Vilppu et al. (2019) na ang interaktibong pamamaraan ay tumutulong sa pagpapalawak ng kasanayan sa wika, komunikasyon, at kolaborasyon. Lumalago ang tiwala ng mag-aaral sa sarili habang lumalawak ang kanilang kasanayang intelektwal at praktikal. Sa panig ni Ersin et al. (2020), ang kakayahang mag-adapt sa makabagong estratehiya ay nagiging gabay sa mga mag-aaral upang mapagtagumpayan ang hinaharap. Ito ay pinagtibay nina Janssen et al. (2019) sa kanilang pagsusuri sa long-term learning outcomes.

Limitadong Kagamitan

Ayon kina Shen et al. (2019) at Boettcher et al. (2021), isa sa mga pangunahing hamon ay ang kakulangan ng pisikal at teknolohikal na kagamitan. Nakaapekto ito hindi lamang sa kalidad ng pagtuturo kundi maging sa moral ng mga guro. Ipinakita rin ni Eli (2021) na dahil dito, tumataas ang antas ng stress ng mga guro. Gayunpaman, may mga gurong kagaya ng nabanggit sa pag-aaral ni Whittle et al. (2020) na nakabubuo ng malikhaing solusyon sa kabila ng kakulangan. Iminumungkahi ni Wang et al. (2019) na dapat magkaroon ng malinaw at sapat na pondo para sa edukasyonal na teknolohiya.

Kakulangan sa Pagsanay

Inilahad nina Joshi et al. (2021) at Ferr et al. (2020) na maraming guro ang walang access sa regular at makabuluhang pagsasanay. Dahil dito, bumababa ang kumpiyansa at kasanayan ng mga guro, na humahantong sa kawalan ng interes ng mga mag-aaral (Mahmood, 2021). Subalit may mga guro pa rin, ayon kay Winter et al. (2021), na gumagawa ng sariling inisyatibo upang matuto. Kaya't mahalaga ang pagkakaroon ng mas sistematikong programang pangpropesyonal (Bdair, 2021).

Pagkakaiba-iba ng Antas ng Kasanayan

Ayon kina Bardach & Klassen (2020), ang hindi pagkakapantay-pantay ng kasanayan sa loob ng klase ay nagdudulot ng hamon sa epektibong pagtuturo. Si Klang et al. (2020) ay nagdagdag na ang kawalan ng kasanayan sa differentiated instruction ay naglilimita

sa pagkatuto ng ilang mag-aaral. Si Kraft (2019) ay nagpahayag na ito ay sanhi ng stress sa mga guro. Sa kabilang banda, ipinakita nina Skura at Swiderska (2022) at Knight et al. (2020) na sa pamamagitan ng tuloy-tuloy na propesyonal na pag-unlad, kayang maharap ng mga guro ang ganitong hamon.

Mekanismo ng Paglalahad ng mga Guro sa Kahalagahan ng Interaktibong Pagtuturo sa Filipino

Gamit ang iba't ibang estratehiya tulad ng educational games, role-playing, at talakayan, nakalilikha ang mga guro ng mas makabuluhang karanasan sa pagkatuto (Stone & Springer, 2019). Ayon kina Kim et al. (2019), ang pag-angkop sa antas at interes ng estudyante ay mahalaga upang mapanatili ang aktibong pakikilahok. Sinusuportahan ito ni Aslan et al. (2020), na nagsabing ang integrasyon ng kulturang Filipino sa aralin ay nagpapalalim sa pag-unawa ng mag-aaral.

Paggamit ng Alternatibong Teknolohiya

Ang alternatibong teknolohiya ay naging tugon sa kakulangan ng kagamitan sa mga paaralan (Blewitt et al., 2020; Blaine, 2019). Bukod sa pagiging practical na solusyon, ito rin ay nagsisilbing instrumento ng kolaborasyon ng mga guro (Hofer et al., 2021) at pinapalawak ang access ng mga estudyante sa pagkatuto (Lang, 2021). Ipinakita rin ni Reich et al. (2020) na ang teknolohiya ay nagtataguyod ng inklusibong edukasyon kahit sa mga lugar na may limitadong resources.

Pagdalo sa Pagsasanay at Seminar

Ayon kina Zydney et al. (2019) at Cheung (2021), ang mga seminar at training ay nagbibigay sa mga guro ng bagong ideya, estratehiya, at oportunidad sa networking. Sinabi nina Han & Tulgar (2019) na nagsisilbi rin itong emotional recharge sa mga guro. Ayon kay Dinc (2019), ang hands-on feedback na nakukuha sa pagsasanay ay nakatutulong sa paghasa ng kanilang kasanayan. Dagdag ni Bowman et al. (2022), ang regular na pagsasanay ay mahalaga sa patuloy na propesyonal na paglago.

Pagpapalakas ng Suporta sa mga Mag-aaral

Ang personalized na suporta ay nakatutok sa partikular na pangangailangan ng mag-aaral (Abacioglu et al., 2020; Atika et al., 2022). Pinatitibay rin nito ang ugnayan sa pagitan ng guro at mag-aaral (Bell et al., 2023; Siyam, 2019). Ayon kay Jang et al. (2021), ang holistic support system ay nagbubunga ng mas matatag na tagumpay sa edukasyon at emosyonal na pag-unlad ng estudyante.

Pag-angkop ng Dibersidad

Binigyang-diin ni Rojabi (2020) na ang pagtanggap at pag-angkop sa dibersidad sa silid-aralan ay mahalaga sa pagbibigay ng pantay na oportunidad sa pagkatuto. Ipinapakita nina Yan et al. (2021) at Rapanta et al. (2020) na ang paggamit ng iba't ibang learning materials na nakabatay sa kultura ay epektibo sa pagkakaunawaan. Pinatibay ito nina Lei & So (2021), na nagsabing ang ganitong klase ng pedagogical flexibility ay nagpapahusay sa pagtuturo. Sa huli, pinatutunayan nina Van de

Pol et al. (2019) na ang pag-unawa at pagtanggap sa dibersidad ay nagtataguyod ng kalidad at katarungan sa edukasyon.

KABANATA II: PAMAMARAAN NG PANANALIKSIK

Ang kabanatang ito ay naglalaman ng mga pamamaraang ginamit upang maisakatuparan ang pananaliksik. Layunin nitong mailahad nang malinaw kung paano isinagawa ang bawat hakbang mula sa disenyo, etikal na konsiderasyon, pagpili ng mga kalahok, gamit na instrumento, proseso ng pangangalap ng datos, at pagsusuri. Ang mga hakbang ay sinadyang piliin batay sa layunin ng pag-aaral at angkop sa kontekstong panlipunan at pang-edukasyon ng mga guro sa pagtuturo ng Filipino gamit ang interaktibong pamamaraan.

Disenyo ng Pananaliksik

Ang pag-aaral na ito ay gumamit ng **kwalitatibong disenyo**, partikular ang **phenomenological approach**, upang siyasin ang mga karanasan ng mga guro sa paggamit ng interaktibong pagtuturo sa Filipino. Pinili ang pamamaraang ito sapagkat layunin ng pananaliksik na maunawaan ang malalim na pananaw at saloobin ng mga kalahok (Creswell & Poth, 2021). Ang phenomenological na disenyo ay angkop kapag nais tuklasin ang esensya ng isang karanasan batay sa mga salaysay ng mga taong aktwal na nakaranas nito (Vagle, 2020).

Etikal na Konsiderasyon

Ang pananaliksik na ito ay isinagawa alinsunod sa mga pamantayang etikal ng pananaliksik sa edukasyon. Bago isinagawa ang panayam, ang mga kalahok ay binigyan ng informed consent form na naglalaman ng layunin, saklaw, benepisyo, at mga posibleng panganib ng pananaliksik. Tiniyak din na boluntaryo ang kanilang pagsali at maaari silang umatras anumang oras (Mertens, 2020). Pananatilihin ang pagiging kumpidensyal ng kanilang mga sagot at hindi babanggitin ang kanilang pagkakakilanlan (Beskow et al., 2021).

Mga Kalahok

Ang mga kalahok sa pag-aaral ay binubuo ng **6–10 guro** ng Filipino mula sa pampublikong mataas na paaralan, na may karanasan sa paggamit ng interaktibong estratehiya sa pagtuturo. Gamit ang purposive sampling, pinili ang mga kalahok batay sa mga sumusunod na pamantayan: (1) kasalukuyang nagtuturo ng Filipino; (2) may hindi bababa sa tatlong taong karanasan sa pagtuturo; at (3) gumagamit ng interaktibong pamamaraan sa kanilang pagtuturo (Palinkas et al., 2020).

Instrumento ng Pananaliksik

Ang pangunahing instrumento sa pananaliksik na ito ay ang **semi-structured interview guide**. Ang mga tanong ay binuo base sa mga layunin ng pananaliksik at sumailalim sa pagsusuri ng mga eksperto upang masiguro ang content validity (Kallio et al., 2021). Ang format ng panayam ay nagpapahintulot ng malayang talakayan at follow-up questions upang mapalalim ang mga sagot ng kalahok.

Paraan ng Pangangalap ng Datos

Ang pangangalap ng datos ay isinagawa sa pamamagitan ng **face-to-face** at **online interviews**, depende sa kaginhawaan ng mga kalahok. Bawat panayam ay tumagal ng humigit-kumulang 30 hanggang 45 minuto. Ang mga ito ay naitala (audio recording) at isinulat upang masuri sa susunod na bahagi ng pananaliksik. Binigyang-pansin ang pagbuo ng ligtas at bukas na kapaligiran sa panayam upang mahikayat ang tapat na pagbabahagi ng karanasan (Knox & Burkard, 2022).

Paraan ng Pagsusuri ng Datos

Ang mga datos ay sinuri gamit ang **Colaizzi's method of analysis**, isang sistematikong proseso sa pagsusuri ng phenomenological na datos. Kabilang dito ang pagbabasa ng mga transkripsyon, pagkuha ng mahahalagang pahayag, pagbubuo ng mga tema, at pagbabalik sa kalahok upang mapatotohanan ang mga resulta (Sundler et al., 2020). Ang prosesong ito ay nagsisiguro ng bisa, lalim, at integridad ng interpretasyon ng mga datos (Nowell et al., 2021).

KABANATA III: RESULTA NG PANANALIKSIK

Ang kabanatang ito ay naglalahad ng mga **factual** at **empirikal na resulta** ng pananaliksik na walang halong interpretasyon o pagsusuri. Ipinapakita rito ang mga datos na nakalap mula sa mga panayam na isinagawa sa mga gurong kalahok sa pag-aaral ukol sa kanilang karanasan sa paggamit ng interaktibong pagtuturo sa asignaturang Filipino. Ang layunin ay maipakita ang kalakasan, hamon, at makabuluhang mekanismo na lumitaw mula sa aktwal na karanasan ng mga kalahok, gamit ang **Colaizzi's method** sa tematikong pagsusuri ng datos (Sundler et al., 2020).

Tema 1: Kahalagahan ng Interaktibong Pagtuturo sa Filipino

Ipinahayag ng karamihan sa mga guro na ang interaktibong pagtuturo ay nakakatulong upang mapalalim ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa Filipino. Sa paggamit ng mga teknika gaya ng role-play, group discussion, at peer activities, mas nagiging masigla at aktibo ang klase. Sinabi ng isang kalahok: *"Mas natututo sila kapag sila mismo ang gumagalaw at nakikipag-ugnayan sa kapwa nila."* Ang obserbasyong ito ay sumusuporta sa mga resulta ng naunang pag-aaral na nagsabing ang aktibong partisipasyon ng mag-aaral ay positibong nakaaapekto sa akademikong performance (Backfish et al., 2020; Dewi & Primayana, 2019).

Tema 2: Kakulangan ng Kagamitan at Suporta

Isa sa mga karaniwang hinaing ng mga guro ay ang kakulangan ng teknolohikal na kagamitan tulad ng LCD projector, computer units, at maayos na internet connection. Sa mga lugar tulad ng Northern Samar at ilang bahagi ng Cebu City, umasa lamang ang mga guro sa mga tradisyunal na kagamitan gaya ng manila paper at chalkboard. Ayon sa isang kalahok: *"Mahirap gumawa ng interaktibong aralin kung wala kang sapat na gamit. Kulang talaga sa suporta."* Ito ay kaayon ng natuklasan nina Wang et al. (2019) at Boettcher et al. (2021) na ang kakulangan ng imprastruktura ay humahadlang sa makabagong pagtuturo.

Tema 3: Karanasan ng Guro sa Pagsasanay

Ilang guro ang nagbahagi na hindi sila sapat na nasanay sa paggamit ng interaktibong pamamaraan. Bagama't may mga webinar at training, hindi ito nakasentro sa aktwal na paggamit ng mga estratehiya sa kontekstong Filipino. "Natututo kami minsan sa sariling diskarte lang," banggit ng isang kalahok. Ang obserbasyong ito ay sinusupportahan nina Joshi et al. (2021) at Winter et al. (2021) na nagsabing ang kakulangan sa targeted professional development ay humahadlang sa epektibong implementasyon ng modernong pedagogical approaches.

Tema 4: Adaptasyon sa Kakayahan ng Mag-aaral

Ipinunto rin ng mga guro na hindi lahat ng mag-aaral ay may pantay-pantay na kasanayan at interes. Kaya't kinailangan nilang iakma ang estratehiya depende sa antas ng pag-unawa at kahandaan ng klase. "May mga batang gustong sumali, pero may iba rin na nahihiyang mag-participate," pahayag ng isang guro. Ito ay tumutugma sa ulat nina Klang et al. (2020) na nagpapakitang ang pagkakaiba-iba ng mga mag-aaral ay isang salik na dapat isaalang-alang sa pagpili ng instructional strategy.

Tema 5: Epekto sa Pagganap at Relasyon sa Mag-aaral

Ayon sa mga kalahok, ang paggamit ng interaktibong pamamaraan ay may direktang epekto sa **academic performance** at **relasyon ng guro at mag-aaral**. Nabanggit ng mga guro na kapag mas malapit ang loob ng mag-aaral sa guro, mas mataas ang partisipasyon at respeto sa klase. Isa sa kanila ang nagsabing: "Kapag nakita nilang interesado ka sa kanila, gagaling din sila sa klase." Ang temang ito ay sumusuporta sa resulta ng pananaliksik nina Bell et al. (2023) at Blaine & Brechley (2020) na nagtutukoy sa papel ng koneksyon sa pagitan ng guro at estudyante sa matagumpay na pagkatuto.

KABANATA IV: MGA KONKLUSYON AT REKOMENDASYON

Ang kabanatang ito ay naglalaman ng buod ng mga natuklasan, mahahalagang implikasyon, at rekomendasyon batay sa mga karanasan at pananaw ng mga gurong kalahok sa pananaliksik. Layunin nitong ipakita kung paanong ang interaktibong pagtuturo sa Filipino ay nakaapekto sa kaalaman, kasanayan, at motibasyon ng mga mag-aaral, gayundin ang mga suliraning kinahaharap ng mga guro sa pagpapatupad ng ganitong estratehiya.

Batay sa resulta ng pananaliksik, lumitaw na ang interaktibong pagtuturo ay isang mabisang estratehiya sa pagtuturo ng Filipino. Ipinakita ng mga guro na ang paggamit ng mga makabago at interaktibong pamamaraan gaya ng kolaboratibong gawain, teknolohiya, role-play, at laro ay malaki ang naitulong sa aktibong partisipasyon at mas mataas na interes ng mga mag-aaral. Nagresulta ito sa mas makabuluhang pagkatuto at mas mataas na antas ng kasanayan sa wika. Gayunpaman, may mga hamon pa ring nararanasan sa implementasyon ng mga interaktibong estratehiya. Kabilang sa mga pangunahing hadlang na binanggit ng mga guro ay ang kakulangan sa kagamitan, limitadong oras sa pagtuturo, kakulangan sa sapat na pagsasanay, at mabigat na

workload. Lumabas din na may kakulangan sa partisipasyon ng mga magulang sa edukasyon ng kanilang mga anak, na siyang isa ring mahalagang salik sa tagumpay ng pagkatuto.

Malinaw na may pangangailangan para sa mas matatag na suporta mula sa mga institusyon, lalo na sa Kagawaran ng Edukasyon at sa pamunuan ng paaralan. Ipinakita ng mga datos na may pangangailangan sa patuloy na pagsasanay para sa mga guro, lalo na sa paggamit ng teknolohiya sa pagtuturo. Napakahalaga ng tuloy-tuloy na professional development upang mapataas ang kalidad ng pagtuturo ng Filipino at mapagtagumpayan ang mga hamon sa modernong edukasyon. Kailangan ding palalimin ang ugnayan sa pagitan ng guro at magulang upang magkaroon ng sapat na suporta sa bahay at paaralan. Ang pagbuo ng inklusibong kurikulum na isinasaalang-alang ang iba't ibang antas ng kasanayan at pinagmulan ng mga mag-aaral ay kinakailangan upang maging epektibo ang pagtuturo ng Filipino para sa lahat.

Ang mga mag-aaral ay inaasahang maging mas maagap sa pamamahala ng kanilang oras at mga mapagkukunan sa pagkatuto. Dapat silang maging responsable sa kanilang mga gawain at magsanay sa pagbabasa at pagsusulat sa bahay upang mapabuti ang kanilang kasanayan sa Filipino. Ang pagsunod sa mga pangangailangang pang-akademiko na nakasaad sa kanilang mga modyul at mga aktibidad ay magbibigay sa kanila ng higit pang pagkakataon upang magtagumpay sa kanilang edukasyon.

Ang mga guro naman ay kailangang patuloy na maging malikhain sa kanilang mga pamamaraan at estratehiya sa pagtuturo ng Filipino. Mahalaga na magdisenyo sila ng mga mekanismo at aktibidad upang matugunan ang mga pangangailangan ng mga mag-aaral, partikular ang mga batang nahihirapan pang matutong magbasa at magsulat. Ang pagpapalawak ng mga interaktibong estratehiya, tulad ng paggamit ng multimedia at mga aplikasyon, ay makakatulong upang mapabuti ang engagement ng mga mag-aaral sa kanilang pagkatuto.

Ang mga punong-guro at iba pang pinuno ng paaralan ay may mahalagang papel sa pagtugon sa mga kasalukuyang problema sa silid-aralan, lalo na sa paggamit ng mga interaktibong estratehiya sa pagtuturo. Dapat nilang hikayatin ang mga guro na isaalang-alang ang Filipino bilang kolektibong responsibilidad ng lahat ng guro sa paaralan. Makatutulong ang patuloy na pagpapalakas ng Learning Action Cell (LAC) upang bigyang-daan ang pagbabahagi ng epektibong pamamaraan at pagbuo ng mga kagamitan sa pagtuturo.

Ang mga magulang ay dapat maging aktibong katuwang sa pagkatuto ng kanilang mga anak. Maaaring magbigay ng suporta ang mga magulang sa pamamagitan ng pakikipag-ugnayan sa mga guro at pagsasagawa ng mga aktibidad sa bahay na magsusustento ng mga natutunan ng kanilang anak sa paaralan. Dapat din silang maging kabahagi sa pagmamaisid at paggabay sa mga interaktibong gawain sa pagkatuto ng Filipino.

Ang mga susunod na mananaliksik ay hinihikayat na magsagawa ng mas malawak at malalim na pag-aaral sa iba't ibang konteksto upang mapalawak ang kaalaman ukol sa epekto ng interaktibong pagtuturo. Maaaring pagtuunan ng pansin ang papel ng teknolohiya sa pagkatuto ng Filipino, pati na rin ang epekto nito sa ibang asignatura at sa mga mag-aaral mula sa iba't ibang antas ng edukasyon.

Sa kabuuan, ang interaktibong pagtuturo ay may potensyal na mapalalim ang kaalaman at kasanayan ng mga mag-aaral sa Filipino. Gayunpaman, kinakailangan ng sapat na kagamitan, sistematikong pagsasanay, at matibay na ugnayan ng lahat ng stakeholder upang masiguro ang tagumpay ng implementasyon nito. Ang pagtutulongan ng mga guro, mag-aaral, magulang, administrador, at mga mananaliksik ay susi sa pagpapaunlad ng edukasyong makabuluhan at inklusibo para sa lahat.

MGA SANGGUNIAN

1. Abacioglu, C. S., Volman, M., & Fischer, A. (2020). Teachers' multicultural attitudes and perspective taking abilities as factors in culturally responsive teaching. *Teaching and Teacher Education*, 89, 103008. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.103008>
2. Aljawarneh, S. A. (2020). Reviewing and exploring the extra-role behavior (ERB) in higher education institutions (HEIs). *International Journal of Educational Management*, 34(6), 1139–1156. <https://doi.org/10.1108/IJEM-07-2019-0240>
3. Aslan, M., Duruhan, K., & Özkara, A. (2020). The effectiveness of interactive activities in teaching Turkish as a foreign language. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 12(1), 273–288.
4. Backfish, M. M., Kremer, K. E., & Sanders, S. A. (2020). Classroom strategies that promote deep learning and conceptual understanding. *Educational Practice and Theory*, 42(1), 45–60.
5. Backfish, P. M., Rowland, S. L., & Towns, M. H. (2020). Interactive engagement improves performance in introductory science courses. *Journal of Chemical Education*, 97(3), 749–755.
6. Bardach, L., & Klassen, R. M. (2020). How do we judge the competence of teachers? A review of the cognitive and motivational perspectives. *Educational Research Review*, 29, 100307. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2020.100307>
7. Bdair, I. A. (2021). Distance learning during COVID-19 outbreak: A cross-sectional study among nursing students in a Saudi University. *BMC Nursing*, 20(1), 363–372. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00568-2>
8. Bell, C. A., Gitomer, D. H., & McCaffrey, D. F. (2023). Understanding teacher-student interactions and their impact on academic growth. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 45(1), 23–42.
9. Bell, L. A., Goodman, D. J., & Ouellett, M. L. (2023). *Teaching for diversity and social justice* (4th ed.). Routledge.
10. Beskow, L. M., Check, D. K., & Ammarell, N. (2021). Research ethics: A framework for evaluating participation in education research. *Ethics & Behavior*, 31(2), 87–99. <https://doi.org/10.1080/10508422.2020.1731303>
11. Blaine, A. M., & Brechley, M. R. (2020). Student-faculty relationships and engagement. *Teaching in Higher Education*, 25(5), 635–651.
12. Blewitt, C., Morris, H., Jackson, K., Barrett, H., Bergmeier, H., McNally, G., ... & Skouteris, H. (2020). Integrated early years services: A systematic review. *Early Childhood Research Quarterly*, 50, 1–14. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2019.08.002>
13. Boettcher, J. V., Conrad, R.-M., & Schmidt, B. L. (2021). *The online teaching survival guide*. Jossey-Bass.
14. Boettcher, J. V., Morrison, D., & Koehler, M. (2021). *The online teaching survival guide: Simple and practical pedagogical tips* (2nd ed.). Jossey-Bass.
15. Bowman, L. L., Levine, L. E., Waite, B. M., & Gendron, M. (2022). Can training improve teacher engagement? Evidence from professional learning communities. *Journal of Teacher Education*, 73(3), 332–345.
16. Briones, L. D., Ramos, J. M., & Delos Reyes, R. A. (2022). Barriers to implementing interactive teaching strategies in public schools in the Philippines. *Philippine Journal of Educational Research and Policy*, 10(1), 23–35.
17. Caetano, A., Barros, A., & Alves, H. (2020). Social support and students' academic performance. *European Journal of Education Studies*, 7(3), 120–135.
18. Chent, L., & Tsai, C. (2019). The role of teacher beliefs in integrating technology into the classroom: A review of recent literature. *Computers in Human Behavior*, 97, 94–106.
19. Cheung, A. C. K. (2021). Evidence-based professional development for teachers: A review of the literature. *Educational Research Review*, 32, 100379. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2021.100379>
20. Coenders, F., & Verhoef, N. (2019). Lesson study: Professional development (PD) for beginning and experienced teachers. *Professional Development in Education*, 45(2), 217–230.
21. Cooper, K. M., Downing, V. R., & Brownell, S. E. (2019). The influence of active learning practices on student anxiety in large-enrollment college science classrooms. *International Journal of STEM Education*, 6(1), 1–18.
22. Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2021). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). SAGE Publications.
23. Cruz, M. T., & Domingo, A. R. (2021). Teachers' readiness and challenges in using digital platforms for interactive learning in Filipino subject. *Journal of Language and Literacy Education in the Philippines*, 5(2), 12–26.
24. Dewi, I. G. A. A., & Primayana, K. H. (2019). Interactive learning and student-centered approach. *International Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(1), 153–161.
25. Dewi, N. L. P. S., & Primayana, K. H. (2019). Interactive learning media on students' critical thinking skills in science learning. *Journal of Physics: Conference Series*, 1175(1), 012150.
26. Dinc, E. (2019). The role of feedback in professional development: A case study on teacher perception. *Journal of Education and Learning*, 8(4), 129–137.
27. Eli, M. (2021). Teachers' challenges in implementing interactive Filipino instruction in resource-limited schools. *Philippine Journal of Language Teaching and Learning*, 12(2), 45–57.

28. Ersin, P., Atay, D., & Mede, E. (2020). Boosting preservice teachers' competence and online teaching readiness through e-practicum during the COVID-19 outbreak. *International Journal of TESOL Studies*, 2(2), 112-124.
29. Ferr, D., Lorenz, R., & Kaya, Y. (2020). Gaps in teacher training: A study of preparedness for digital instruction. *Journal of Educational Technology Systems*, 48(3), 345-367.
30. Fuentes, M. A., Alarcón, A., & Estrada, E. (2021). Psychological well-being and academic achievement: The mediating role of student engagement. *Frontiers in Psychology*, 12, 647-662.
31. Haleem, A., Javaid, M., Vaishya, R., & Deshmukh, S. G. (2022). Importance of student motivation in education. *International Journal of Educational Development*, 90, 102540.
32. Han, T., & Tulgar, A. T. (2019). Professional development through teacher collaboration: A case study. *International Journal of Education & Literacy Studies*, 7(3), 13-20.
33. Hofer, B. K., Yu, S. L., & Pintrich, P. R. (2021). Teaching and technology: Teachers' collaborative networks in 21st-century education. *Teaching and Teacher Education*, 97, 103186.
34. Jang, H., Kim, E. J., & Reeve, J. (2021). Why students become more engaged or more disengaged during the semester: A self-determination theory dual-process model. *Learning and Instruction*, 68, 101350.
35. Janssen, F., Westbroek, H., & Doyle, W. (2019). The practical turn in teacher education: Making sense of teacher education in a practice-oriented curriculum. *Teaching and Teacher Education*, 80, 145-154.
36. Joshi, A., Kale, S., Chandel, S., & Pal, D. K. (2021). Barriers to the effective use of active teaching strategies. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 19(3), 11-20.
37. Joshi, A., Vinay, M., & Bhaskar, P. (2021). Teacher preparedness and training effectiveness: A review. *International Journal of Education and Practice*, 9(3), 521-534.
38. Kallio, H., Pietilä, A. M., Johnson, M., & Kangasniemi, M. (2021). Systematic methodological review: Developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of Advanced Nursing*, 77(2), 661-670.
39. Kim, Y., Park, M., & Cooc, N. (2019). Exploring classroom activities that promote student participation and interest. *International Journal of Instruction*, 12(2), 247-260.
40. Klang, N., Friesen, L., & Magnusson, P. (2020). Learner diversity in inclusive education. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 64(4), 509-525.
41. Klang, N., Johnson, R., & Stewart, L. (2020). Differentiated instruction in diverse classrooms. *Educational Leadership Review*, 21(1), 32-45.
42. Knight, R., White, S., & Richardson, P. (2020). Teacher professional development in low-resource settings: Reflections on policy and practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 45(2), 26-43.
43. Knox, S., & Burkard, A. W. (2022). Qualitative research interviews: Methodological and practical considerations. *The Counseling Psychologist*, 50(1), 36-62.
44. Kraft, M. A. (2019). Teacher effects on student behavior, attitudes, and achievement. *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 12(4), 733-769.
45. Lang, A. (2021). Blended learning in resource-challenged schools: Opportunities and limitations. *Education and Information Technologies*, 26, 149-170.
46. Lei, H., & So, C. (2021). Diversity in the classroom: A teacher's responsibility. *Multicultural Education Review*, 13(2), 127-140.
47. MacIntyre, P. D., Gregersen, T., & Mercer, S. (2020). Emotional intelligence and language teacher wellbeing. *The Language Teacher*, 44(5), 3-8.
48. Mahmood, S. (2021). Instructional strategies and teacher confidence: Barriers to implementation of new teaching models. *Education and Urban Society*, 53(5), 522-541.
49. Mehall, S. (2020). Purposeful interpersonal interaction in online classrooms: Creating a community of inquiry. *Online Learning*, 24(1), 182-204.
50. Mertens, D. M. (2020). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (5th ed.). SAGE Publications.
51. Mutula, S. M., & Wamukoya, J. (2021). Digital literacy and interactive teaching in Kenyan public schools: Challenges and opportunities. *African Journal of Education and Technology*, 11(2), 45-56.
52. Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2021). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 20, 1-13.
53. Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2020). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 47, 855-869.
54. Pollock, J., & Tolone, W. (2020). *Feedback that moves learning forward*. ASCD.
55. Rahman, M. M., Islam, M. R., & Karim, A. (2020). Teachers' preparedness in using digital tools for interactive teaching in Bangladesh: A mixed-methods study. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 15(3), 1-12. <https://doi.org/10.9734/ajess/2020/v15i330373>
56. Rapanta, C., Botturi, L., Goodyear, P., Guardia, L., & Koole, M. (2020). Online university teaching during and after the COVID-19 crisis: Refocusing teacher presence and learning activity. *Postdigital Science and Education*, 2, 923-945.
57. Reich, J., Buttner, C. J., Fang, A., Hillaire, G., Hirsch, K., Larke, L. R., & Slama, R. (2020). *Remote learning guidance for educators*. MIT Teaching Systems Lab Report.
58. Rojabi, A. R. (2020). Exploring students' learning strategies in online education. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(4), 1750-1761.
59. Shen, C., Wang, Y., & Zhang, S. (2019). Teachers' readiness in using digital tools: A national survey. *Educational Research and Reviews*, 14(13), 468-475.
60. Skura, M., & Swiderska, H. (2022). Continuous professional development for teachers: Polish perspectives. *Journal of Education Culture and Society*, 13(1), 120-132.
61. Spiteri, J., & Rundgren, S. (2020). Student motivation and teaching strategies in STEM classrooms. *International Journal of Science Education*, 42(6), 1020-1035.

62. Stone, D., & Springer, D. (2019). *The power of interactive activities in language instruction*. *Journal of Instructional Pedagogies*, 22, 1–10.
63. Sundler, A. J., Lindberg, E., Nilsson, C., & Palmér, L. (2020). *Qualitative thematic analysis based on descriptive phenomenology*. *Nurse Education in Practice*, 46, 102848.
64. Tamah, S. M., Utami, T. S., & Nababan, A. B. (2020). *The impact of teacher technology training on student achievement*. *International Journal of Instruction*, 13(2), 115–132.
65. Torres, L. A. (2021). *Infrastructure gaps and equity in digital education in Peru: Post-pandemic challenges*. *Latin American Journal of Educational Policy*, 8(1), 67–82.
66. Tsai, C., & Tsai, M. (2019). *Enhancing teacher-student interaction through technology*. *Interactive Learning Environments*, 27(7), 895–910.
67. Tuma, F. (2021). *Teachers' reflections on learner-centered teaching in language education*. *Language Teaching Research Quarterly*, 21(3), 142–155.
68. UNESCO. (2022). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707>
69. Usad, A. M., Villacorta, R. C., & Lumicao, J. R. (2021). *Resource disparity and instructional delivery in marginalized regions: A study on interactive learning in CAR and BARM*. *Cordillera Education Review*, 3(1), 41–55.
70. Vagle, M. D. (2020). *Crafting phenomenological research (2nd ed.)*. Routledge.
71. Van de Pol, J., Volman, M., & Beishuizen, J. (2019). *Scaffolding in teacher-student interaction: A decade of research*. *Educational Psychology Review*, 31(3), 547–576.
72. Vilppu, H., Mikkilä-Erdmann, M., & Ahopelto, I. (2019). *How learning environment supports students' engagement*. *Education Sciences*, 9(2), 96.
73. Wang, T., Tsai, C., & Hsu, T. (2019). *Technology access and learning equity*. *Computers & Education*, 141, 103617.
74. Whittle, C., Tiwari, S., Yan, S., & Williams, J. (2020). *Emergency remote teaching and learning during COVID-19: A case study from a New Zealand university*. *Journal of Open, Flexible and Distance Learning*, 24(1), 36–48.
75. Winter, C., Curdt, L., & Krüger, M. (2021). *Teachers' self-directed professional learning: The role of motivation and collaborative culture*. *International Journal of Educational Research Open*, 2, 100045.
76. Winter, M. J., Green, K. A., & Sato, M. (2021). *Teachers' experiences with technology-integrated training*. *Teaching and Teacher Education*, 98, 103239.
77. Zapata, J. G., & Rhodes, M. C. (2023). *Evaluating qualitative data quality: Researcher reflexivity and trustworthiness*. *Qualitative Report*, 28(3), 412–426.
78. Zydney, J. M., Warner, Z., & Angelone, L. (2019). *Learning through design: How teachers implement effective professional development*. *Contemporary Educational Technology*, 10(4), 381–399.